

Section: Agricultural Sciences

ВПЛИВ ГЕНОТИПУ ПЛІДНИКІВ НА ПОКАЗНИКИ ВІДТВОРЕННЯ ТА ЯКІСТЬ ВОВНОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ОВЕЦЬ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ

Харківський Микита

здобувач вищої освіти бакалаврського рівня

Онищенко Людмила

к. с.-г. н., доцентка

Кафедра технології виробництва продукції тваринництва

Миколаївський національний

аграрний університет, Україна

Gaiber Dumitru

higher education student

Bivol Ludmila

Technical University of Moldova,

(Faculty of Agricultural,

Forestry and Environmental Sciences),

Department of Animal Resources

and Food Safety

Анотація. У роботі проведено порівняльний аналіз показників продуктивності та відтворювальної здатності овець асканійської тонкорунної породи (АТ) та асканійського кросбрета (АК). Встановлено, що використання баранів-плідників групи АК в процесі онтогенезу сприяє інтенсифікації росту живої маси (на 7,5%). Доведено позитивний вплив генотипу АК на багатоплідність маток (132%) та збереженість ягнят до відлучення (128%). Результати підтверджують доцільність впровадження кросбредних плідників у технологію вирощування для покращення якісних характеристик стада.

Ключові слова: асканійська тонкорунна порода, кросбред, онтогенез, жива маса, настриг вовни, багатоплідність, збереженість ягнят.

Abstract The paper presents a comparative analysis of the productivity and reproductive capacity of Askanian Fine-wool (AF) and Askanian Crossbred (AC) sheep. It was established that the use of AC rams in the ontogenesis process promotes the intensification of live weight growth (by 7.5%). The positive influence of the AC genotype on ewe prolificacy (132%) and lamb survival until weaning (128%) has been proven. The results confirm the feasibility of implementing crossbred rams into the breeding technology to improve the qualitative characteristics of the flock.

Keywords: Askanian Fine-wool breed, crossbred, ontogenesis, live weight, wool clip, prolificacy, lamb survival.

Постановка проблеми. Однією з головних проблем сьогодення - забезпечення країни м'ясом, молоком, вовною за рахунок збільшення власного виробництва. Найефективніше вирішення цієї проблеми можливо за рахунок раціонального використання вітчизняних та імпортованих племінних ресурсів вівчарства, повної реалізації генетичного потенціалу тварин шляхом перетворення поживних елементів кормів на м'ясо-вовнову продукцію, максимального використання місцеві кормові ресурси, впровадження передових технологій виробництва [2].

Аналіз основних досліджень публікацій. Академік М.Ф. Іванов велику увагу приділяв схрещуванню як найбільш ефективному способу одержання корисних тварин. При розведенні тварин різних порід гібриди другого покоління набагато краще напівкровок. У багатьох випадках вони зіграли позитивну роль у процесі формування гірських порід і створення нових порід. Вони володіють хорошою витривалістю, пристосованістю до місцевих умов і досить високою продуктивністю [1].

Ягнята, отримані в результаті міжпородного схрещування (коли м'ясна порода овець бере участь у відновленні), при гарній годівлі швидко та інтенсивно розвиваються і вже в 8-місячному віці можуть давати відмінне, якісне м'ясо [10].

При схрещуванні племінним поголів'ям часто є барани. На спадковість гібридів впливають не тільки породні, а й лінійні, родинні та індивідуальні особливості. Залежно від мети поділяють такі види схрещування: відтворювальне – для отримання нових порід; поглинальне – перетворення поганих порід на хороші; ввідне - часткове вдосконалення породи; промислове – для отримання гібридів першого покоління з ефектом гетерозису; перемінне - збереження гетерозису в ряді поколінь [2].

Мета досліджень – вивчити закономірності формування продуктивних якостей чистопородних овець асканійської тонкорунної породи таврійського типу та їх помісей отриманих від схрещування з асканійськими кросбредними баранами-плідниками.

У зв'язку з цим вирішувались наступні завдання: встановити рівень продуктивних ознак асканійських тонкорунних овець; проаналізувати технологію вирощування баранців; встановити інтенсивність росту баранців; визначити показники забійних якостей баранців; оцінити гатунковий та морфологічний склад туш; встановити рівень вовнової продуктивності баранців.

Матеріали і методика. Об'єктом досліджень були вівці асканійської тонкорунної породи та барани-плідники асканійські тонкорунні кросбредного типу.

Було підібрано та сформовано контрольну та дослідну групи маток, в кількості 50 голів кожна. За дослідною групою маток були закріплені кросбредні барани асканійської селекції. У контрольній групі маток проводили чистопородне розведення (табл. 1).

Таблиця 1. – Схема досліджень

Група	Призначення	Генотип					
		вівцематок	n	баранів-плідників	n	молодняку	n
1	контрольна	АТ	50	АТ	3	АТ	30
2	дослідна	АТ	50	АК	3	½ АТ x ½ АК	30

Ягнята до відлучення, як в дослідній, так і в контрольній групі утримувались з матками в одній отарі. Відлучення ягнят від матерів проводили в 4-х місячному віці. Після відлучення молодняк обох груп мав однакові умови годівлі та утримання [4].

В господарстві пасовищно-стійлова система утримання. Годівля тварин здійснювалась за зоотехнічними нормами, з урахуванням віку, живої маси і фізіологічного стану [1].

Відтворювальну здатність маток встановлювали за плодючістю та збереженістю молодняку до відлучення на 100 маток, які окотилися.

Для визначення закономірностей росту піддослідних тварин буде вивчена динаміка середньодобових приростів (СП, г), відносних приростів (ВП, %), абсолютних приростів (АП, кг), розрахунок яких проводили за формулами:

$$СП = \frac{M_k - M_n}{t} \times 1000, \quad (1)$$

$$ВП = \frac{M_k - M_n}{0,5 \times (M_k + M_n)} \times 100, \quad (2)$$

$$АП = M_k - M_n, \quad (3)$$

де M_n – початкова жива маса, кг; M_k – кінцева жива маса, кг; t – кількість днів між зважуваннями.

Результати досліджень. Аналіз даних таблиці характеризує плодючість вівцематок та рівень збереженості ягнят залежно від породи використаних баранів-плідників (табл. 2).

Таблиця 2.– Плодючість маток і збереженість ягнят

Порода		Кількість вівцематок, гол.	Отримано ягнят, гол./ %	Пало, гол./ %	Отримано ягнят при відлученні, %
баранів-плідників	вівцематок				
АТ	АТ	50	63	2	122,0
			126	3	
АК	АТ	50	66	2	128,0
			132	3,3	

Встановлено, що при використанні баранів асканійської тонкорунної породи (АТ) для парування з вівцематками цієї ж породи було залучено 50 маток, від яких отримано 63 ягняти, що відповідає рівню плодючості 126 %. Падіж молодняку становив 2 голови, або 3,2 %. У результаті на момент відлучення вихід ягнят склав 122 голови на 100 вівцематок.

Дещо вищі показники відтворення були зафіксовані при використанні баранів асканійського кросбредного типу (АК) для осіменіння вівцематок асканійської тонкорунної породи. У цьому випадку від 50 маток отримано 66 ягнят, що відповідає плодючості 132 %. Падіж також становив 2 голови (3,3 %). Вихід ягнят при відлученні досяг 128 голів на 100 вівцематок.

Таким чином, застосування баранів асканійського кросбредного типу при паруванні з вівцематками асканійської тонкорунної породи забезпечує підвищення рівня плодючості та збільшення кількості отриманого молодняку при відлученні. Це підтверджує доцільність використання кросбредних баранів у племінній роботі з метою підвищення відтворювальних показників стада.

Вивчення особливостей розвитку чистопородного молодняку АТ породи та молодняку отриманого від поєднання баранів АК (асканійського кросбредного типу) з матками АТ породи при народженні, 1, 2, 3, 4, 9, 12 місяцях методом індивідуального обліку живої маси та екстер'єрних ознак [4].

Дані зважування піддослідного молодняку за період досліджень наведено у таблиці 3.

Таблиця 3. – Жива маса молодняку в різні вікові періоди, кг, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Вік, міс.	Група	
	контрольна	дослідна
При народженні	4,1 ± 0,05	4,4 ± 0,05
1	6,9 ± 0,19	8,8 ± 0,16*
2	11,0 ± 0,22	13,7 ± 0,31
3	15,8 ± 0,31	19,3 ± 0,44
4	20,9 ± 0,38	24,8 ± 0,23**
9	32,0 ± 0,52	38,0 ± 0,72*
12	37,9 ± 0,56	45,0 ± 0,81**

Аналіз показників, наведених у таблиці, свідчить про різницю у динаміці живої маси молодняку контрольної та дослідної груп у різні вікові періоди.

Так, при народженні жива маса ягнят дослідної групи становила 4,4±0,05 кг, що на 0,3 кг більше порівняно з тваринами контрольної групи (4,1±0,05 кг). У подальшому з віком ця різниця поступово зростала. У місячному віці жива маса молодняку дослідної групи досягала 8,8±0,16 кг, тоді як у контрольній вона становила 6,9±0,19 кг, що на 1,9 кг менше.

У двомісячному віці жива маса ягнят контрольної групи становила 11,0±0,22 кг, тоді як у дослідній групі вона досягала 13,7±0,31 кг, що на 2,7 кг більше. Подібна тенденція зберігалася і в тримісячному віці: у контрольній групі маса становила 15,8±0,31 кг, а у дослідній – 19,3±0,44 кг.

У чотиримісячному віці різниця між групами стала ще більш вираженою. Жива маса молодняку дослідної групи становила 24,8±0,23 кг, що на 3,9 кг перевищувало показник контрольної групи (20,9±0,38 кг). При цьому різниця між групами є статистично достовірною. У подальшому зростання живої маси також відбувалося інтенсивніше у дослідній групі. У дев'ятимісячному віці жива

маса ягнят контрольної групи становила $32,0 \pm 0,52$ кг, тоді як у дослідній – $38,0 \pm 0,72$ кг. У дванадцяти місячному віці відповідні показники становили $37,9 \pm 0,56$ кг та $45,0 \pm 0,81$ кг.

Висновки: Одже, результати дослідження свідчать, що молодняк дослідної групи характеризується вищими показниками живої маси на всіх етапах росту. Це вказує на інтенсивніший ріст і кращий розвиток тварин дослідної групи порівняно з контролем, що свідчить про вищий продуктивний потенціал досліджуваного поголів'я.

Список використаних джерел

1. Вдовиченко Ю.В., Нежукченко Т.І., Вороненко В.І. Вівчарство України / за ред. В.М. Іовенка. Вид. друге, доп. і перероблене. Київ : Аграрна наука, 2017. 488 с.
2. Кущенко П. Т. Дьяченко Л. С., Шелест Л. С. Тонкорунні породи овець. Київ : Урожай, 2013. 200 с.
3. Нежлукченко Т. І., Масюткін А. М. Прогнозування живої маси ягнят різних типів інтенсивності росту в ранньому онтогенезі. Матеріали міжн. конф. молодих вчених-вихованців шкіл видатних академіків М. Ф. Іванова і Л. К. Гребня. Київ : Аграрна наука, 2000. С. 15-17.
4. Нежлукченко Т. І., Масюткін А. М., Папакіна Н. С. Фенотипова диференціація тонкорунних овець за інтенсивністю росту в ранньому онтогенезі. Таврійський науковий вісник : збірник наук. праць. Херсон : Айлант. 2012. Вип. 18. С. 126-129.